

Stowarzyszenie Dzieła Nieustającej Pomocy

Katolicki Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii „EXODUS”

15-651 Białystok, ul. Letnia 1/1

Numer konta PKO BP 69 1020 1332 0000 1602 0770 0653,

Tel/fax.: (085) 675-10-73, Kom.:507 010 057 - biuro, 509-339-800 - internat

e-mail: kmos.exodus@gmail.com

NIP 966-182-50-09

Regon 200047580

SDNP/EXODUS/59/2013

Białystok 05.02.2013 r.

RPO-692874 / 12

BIURO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH	
WPL.	2013 -02- 11
NR 1532045	

Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich
Zespół „Krajowy Mechanizm Prewencji”
Al. Solidarności 77
00-090 Warszawa

Dotyczy sprawy oznaczonej
Nr RPO -692874-VII-720.8.4/12/DK

DK
2013 -UZ- 13

W nawiązaniu do uprzednio prowadzonej korespondencji w sprawie praktyk religijnych informuję, że wszyscy pracownicy zostali zapoznani z przepisami obowiązującymi w Katolickim Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii „EXODUS” w skład którego wchodzi Gimnazjum i Zasadnicza Szkoła Zawodowa, ze szczególnym uwzględnieniem prawa wychowanków do uczestniczenia w praktykach religijnych, a nie obowiązku.

W tym stanie rzeczy traktuję sprawę za ostatecznie wyjaśnioną.

Z wyrazami szacunku i poważania

DYREKTOR
[Signature]
Ks. mgr. Cezary Boraczewski

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

Warszawa, 2012 -12- 2 1

RPO-692874-VII-720.8.4/12/DK

00-090 Warszawa
Al. Solidarności 77

Tel. centr. 22 551 77 00
Fax 22 827 64 53

Zespół
„Krajowy Mechanizm Prewencji”

**Wielebny
ks. Grzegorz Boraczewski
Dyrektor Młodzieżowego
Ośrodka Socjoterapii „Exodus”
ul. Letnia 1/1
15-168 Białystok**

1680434

W związku z pismem z dnia 28 listopada 2012 r. (sygn. SDNP/EXODUS/328/12), kolejny raz przypominam, że Krajowy Mechanizm Prewencji nie kwestionował zapisu Statutu Zespołu Szkół w Katolickim Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii „Exodus” o prawie do uczestniczenia w praktykach religijnych. Zapis ten bowiem nie narusza prawa do dobrowolności w omawianym obszarze.

Mechanizm kwestionuje natomiast praktykę działania kierowanej przez Pana placówki, sprzeczną m.in. z przedstawionym przez Pana Statutem i zaleca, aby personel Katolickiego Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii „Exodus” odstąpił od organizowania na zasadzie obowiązku udziału wychowanków w praktykach religijnych.

Proszę zatem odnieść się do sprawy wadliwej praktyki, a nie treści dokumentów.

DYREKTOR ZESPOŁU
Justyna Róża Lewandowska
Justyna Róża Lewandowska

Y

T: 31.01.13

Stowarzyszenie Dzieła Nieustającej Pomocy

Katolicki Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii „EXODUS”

15-651 Białystok, ul. Letnia 1/1

Numer konta PKO BP 69 1020 1332 0000 1602 0770 0653,

Tel/fax.: (085) 675-10-73, Kom.: 509 339 800, 507 010 057 - biuro,

e-mail: kmos.exodus@gmail.com

NIP 966-182-50-09

BIURO RZECZNIKA
PRAW OBYWATELSKICH

Regon 200047580

SDNP/EXODUS/382/12

WPL. 2012 - 12 - 03

Białystok 28.11.2012

ZAL.

NF. 1515834

RPO-692874/12.

**Biuro Rzecznika Praw
Obywatelskich
Zespół Prawa Cywilnego
al. Solidarności 77
00-090 Warszawa**

Dotyczy sprawy oznaczonej

Nr RPO -692874-VII-720.8.4/12/DK

Du
2012 -12- 06

**Wnioskodawca: Katolicki Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii „Exodus”
z siedzibą w Białymstoku 15-651 Białystok
ul. Letnia 1/1**

W nawiązaniu do prowadzonej korespondencji w sprawie praktyk religijnych oraz problemu niedostosowania Ośrodka z siedzibą przy ul. Wysockiego 79, do potrzeb osób niepełnosprawnych ponownie proszę o przyjęci niniejszej informacji we wzmiarkowanych sprawach.

Ośrodek jest instytucją Stowarzyszenia, a od 1 września 2012 r. w Ośrodku utworzono Zespół Szkół w Katolickim Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii „EXODUS” w skład którego wchodzi Gimnazjum i Zasadnicza Szkoła Zawodowa, a także zmieniono siedzibę w Białymstoku z ul. Wysockiego 79 na ul. Letniej 1/1. Ośrodek uzyskał nową siedzibę od władz Miasta Białegostoku, w której rozpoczęto działalność, od 1 września 2012r., włącznie z realizacją programów nauczania na poziomie gimnazjalnym oraz w zawodzie kucharza.

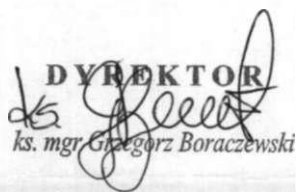
Nowe jednostki powołane przez Stowarzyszenie są aktualnie przystosowywane do obsługi młodych ludzi także w zakresie opieki profilaktyczno – wychowawczej i resocjalizacyjnej i probacji, readaptacji i usamodzielnienia. Jednym z założeń pracy Ośrodka jest wychowanie w duchu katolickim., ale mając na uwadze wskazówki Rzecznika, w przyjmowanych dokumentach Zespołu Szkół i Ośrodka zapisano prawo do uczestniczenia w praktykach religijnych, a nie obowiązek (kserokopię Statutu przekazano przy piśmie z dnia 1 października 2012 r.).

Pragnę nadmienić, że pozyskany obiekt przy ul. Letniej 1/1, to budynek uprzednio był wykorzystywany przez Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 2 w Białymstoku, którego organem prowadzącym było Miasto Białystok. Pomieszczenia te były i są wykorzystywane na cele edukacji. Istniejące w nim uwarunkowanie techniczne umożliwia wyeliminowanie bariery dla osób niepełnosprawnych, z tym że wymagają czasu i nakładów finansowych. Wyjaśniam, że aktualnie w Ośrodku nie przebywa żaden wychowanek niepełnosprawny, a uprzednio prowadzony internat szkolny w budynku piętrowym nie został przez organ prowadzący wyposażony w windę. Informuję także, że pojawienie się wychowanka niepełnosprawnego nie sprawi problemu, ponieważ na parterze budynku możliwe będzie wyeliminowanie barier architektonicznych.

Wyjaśniam także i to, że głównym zarządcą obiektów szkolnych przy ul. Letniej 1/1 jest Dyrektor Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 2 w Białymstoku, a Ośrodek korzysta z jedynie z nieodpłatnego użyczenia części pomieszczeń w budynku szkolnym i budynku internatu. Zatem aktualnie brak jest podstaw do prowadzenia prac inwestycyjnych.

Z przedstawionych uwarunkowań wynika, że istnieją podstawy aby wnioski Ośrodka zostały zaakceptowane, o co w imieniu Ośrodka wnoszę.

Z wyrazami szacunku i poważania

DYREKTOR

ks. mgr Grzegorz Boraczewski

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

Warszawa, 2012 -10- 3 0

RPO-692874-VII-720.8.4/12/DK

00-090 Warszawa Tel. centr. 22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 22 827 64 53

Zespół
Krajowy Mechanizm Prewencji

**Wielebny
ks. Grzegorz Boraczewski
Dyrektor Młodzieżowego
Ośrodka Socjoterapii „Exodus”
ul. Letnia 1/1
15-051 Białystok**

(167 9439)

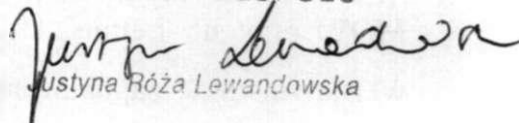
W związku z treścią Pana pisma z dnia 1 października 2012 r. (sygn. SDNP/EXODUS/265/2012), uprzejmie proszę o uściślenie, na kiedy w nowym budynku MOW przy ul. Letniej 1/1, należącym do Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 2 w Białymstoku, zaplanowane zostały prace mające na celu wyeliminowanie barier dla osób z niepełnosprawnością i czy występował Pan o środki na ten cel np. z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Jednocześnie uprzejmie proszę o wyjaśnienie, dlaczego do tej pory budynek ten nie został dostosowany do potrzeb wymienionej grupy, albowiem zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz.U. z 1995 r. Nr 106, poz. 1126 ze zm.) istnieje wymóg zapewnienia osobom z niepełnosprawnością niezbędnych warunków do korzystania m.in. z budynków użyteczności publicznej (m.in. szkół). Dotyczy to zarówno budynków zbudowanych po dniu wejścia w życie ustawy oraz budynków starszych, których dotyczyły takie prace jak nadbudowa, rozbudowa, przebudowa i zmiana sposobu użytkowania [patrz też: rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. z 2002 r. Nr 75, poz. 690 ze zm.)].

Odnosząc się do drugiej przedstawionej w Pana piśmie sprawy, dotyczącej wychowania młodych ludzi w duchu katolickim, uprzejmie przypominam, że Krajowy Mechanizm Prewencji nie kwestionował zapisu Statutu Zespołu Szkół w Katolickim Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii „Exodus” o prawie do uczestniczenia w praktykach

ANALIZY

religijnych. Zapis ten bowiem nie narusza prawa do dobrowolności w omawianym obszarze. Mechanizm kwestionuje natomiast praktykę działania kierowanej przez Pana placówki, sprzeczną m.in. z przedstawionym przez Pana Statutem i w żadnym razie nie może wyrazić zgody na dalsze traktowanie udziału wychowanków Katolickiego Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii „Exodus” w praktykach religijnych, jako ich obowiązku. Mechanizm nie jest też uprawniony do rozpoznawania wniosków placówek w tej sprawie m.in. ze względu na fakt, że jest ona prawnie uregulowana, o czym został Pan powiadomiony. Należy zauważyć, że w piśmie z dnia 1 października 2012 r. nie kwestionuje Pan przedstawionych w poprzedniej korespondencji oraz w raporcie KMP racji. Mając na względzie kilkakrotne wystąpienia Mechanizmu do Pana w tej samej sprawie, uprzejmie proszę o przedstawienie Rzecznikowi Praw Obywatelskich swojego ostatecznego stanowiska.

DYREKTOR ZESPOŁU

Justyna Róża Lewandowska

T: 30.11.12.

Stowarzyszenie Dzieła Nieustającej Pomocy

Katolicki Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii „EXODUS”

15-651 Białystok, ul. Letnia 1/1

NIP 966-182-50-09

Regon 200047580

Tel.: (085) 675-10-73, Kom.: 509 339 800, e-mail: kmos.exodus@gmail.com

SDNP/EXODUS/265 /2012

RPO- 692874 / 12

Białystok 01.10.2012

BIURO RZECZNIKA
PRAW OBYWATELSKICH

WPŁ. 2012 -10- 04

Biuro Rzecznika Praw
Obywatelskich
Zespół Prawa Cywilnego
al. Solidarności 77
00-090 Warszawa

47 NA 1503042

Dotyczy sprawy oznaczonej
Nr RPO -692874-YII-720.8.4/12/DK

Da
2012 -10- 09

Wnioskodawca: Katolicki Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii „Exodus”
z siedzibą w Białymstoku 15-651 Białystok
ul. Letnia 1/1

W odpowiedzi na kolejne pisma w sprawie braku akceptacji w zakresie stanowiska Ośrodka co do praktyk religijnych oraz problemu niedostosowania Ośrodka do potrzeb osób niepełnosprawnych uprzejmie proszę o przyjęci niniejszej informacji we wzmiarkowanych sprawach.

Ośrodek jest instytucją Stowarzyszenia, a zarazem w Ośrodku utworzono Zespół Szkół w skład którego wchodzi Gimnazjum i Zasadnicza Szkoła Zawodowa z siedzibą w Białymstoku przy ul. Letniej 1/1. Zespół szkół w Katolickim Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii „EXODUS” z siedzibą w Białymstoku przy ul. Letniej 1/1 rozpoczął działalność od 1 września 2012 r. i realizuje programy nauczania, na poziomie gimnazjalnym oraz w zawodzie kucharza.

Nowe jednostki powołane przez Stowarzyszenie są aktualnie przystosowywane do obsługi młodych ludzi także w zakresie opieki profilaktyczno – wychowawczej i resocjalizacyjnej i probacji, readaptacji i usamodzielnienia. Jednym z założeń pracy Ośrodka jest wychowanie w duchu katolickim, czynimy to poprzez rozmowy, katechezę, rekolekcje by wzbudzić świadomość i potrzebę zmiany swego życie i postępowania wpajając wartości życia chrześcijańskiego dzięki, którym łatwiej znajdują motywacje do zmiany swego dotychczasowego życia ważne jest by wszelkie akty religijne były wykonywane dobrowolnie bo tylko takie są miłe samemu Bogu.

Zaznaczam, że w § 30 ust. 2 pkt 9 Statutu Zespołu szkół zapisano prawo do uczestniczenia w praktykach religijnych (kserokopia Statutu w załączeniu).

Ponadto pozyskany obiekt przy ul. Letniej 1/1, to budynek uprzednio do Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 2 w Białymstoku, którego organem prowadzącym było Miasto Białystok. Istniejące w nim uwarunkowanie techniczne umożliwia wyeliminowanie bariery dla osób niepełnosprawnych., wymagają odrobiny czasu i nakładów finansowych.

Z przedstawionych uwarunkowań wynika, że istnieją podstawy aby wnioski Ośrodka zostały zaakceptowane, o co w imieniu Ośrodka wnoszę.

Załączniki:

- Uchwała Nr 6/2012

Z wyrazami szacunku i poważania

DYREKTOR
ks. mgr Grzegorz Boraczewski

3. Dokumenty wymienione w ust. 2 kandydat składa w terminie do 30 września.

§ 29. 1. Decyzję o przyjęciu do Zespołu podejmuje Dyrektor Zespołu na podstawie złożonych dokumentów.

Rozdział 7

PRAWA I OBOWIĄZKI UCZNIÓW

§ 30. 1. Prawa uczniowskie nabywa się z chwilą zakwalifikowania w poczet Uczniów Zespołu.

2. Każdy uczeń ma prawo do:

- 1) właściwie zorganizowanego procesu kształcenia zgodnie z zasadami higieny umysłowej a w szczególności:
 - a) przestrzeganie wcześniej ustalonych terminów i godzin, sprawdzianów i egzaminów,
 - b) informacji o programach z poszczególnych przedmiotów,
 - c) informacji podanych w pierwszych dniach roku szkolnego o podstawie programowej, wymaganiach egzaminacyjnych, terminach egzaminów, konkursów przedmiotowych itp.;
 - 2) życzliwego, podmiotowego traktowania w procesie dydaktyczno-wychowawczym;
 - 3) rozwijania zainteresowań, zdolności i talentów;
 - 4) przejawiania własnej aktywności w zdobywaniu wiedzy i umiejętności przy wykorzystaniu wszystkich możliwości Zespołu;
 - 5) przedstawiania, Dyrektorowi Zespołu i innym nauczycielom swoich problemów oraz uzyskania od nich pomocy, odpowiedzi i wyjaśnień;
 - 6) swobodnego wyrażania myśli, przekonań i opinii dotyczących życia szkoły, nie uwłaczających jednak niczyjej godności osobistej;
 - 7) sprawiedliwej, obiektywnej i jawnej przeprowadzanej na bieżąco oceny stanu wiedzy i umiejętności,
 - 8) korzystania z pomieszczeń Zespołu, sprzętu, środków dydaktycznych;
 - 9) uczestniczenia w praktykach religijnych.
3. Uczeń ma obowiązek:
- 1) przestrzegać postanowień zawartych w regulaminie ucznia;
 - 2) uczyć się systematycznie, pracować nad własnym rozwojem, aktywnie uczestniczyć w zajęciach dydaktycznych i w życiu Zespołu, rozwijać swoje zdolności i zainteresowania;
 - 3) godnie reprezentować Zespół;

§ 26. 1. Dyrektor Zespołu powierza każdą klasę opiece wychowawczej jednemu nauczycielowi uczącemu w tej klasie.

2. Przydziału wychowawstw dokonuje Dyrektor Zespołu po zatwierdzeniu przez Radę Pedagogiczną.

3. Opiekun roku jest świadomym uczestnikiem procesu wychowawczego i jednocześnie opiekunem ucznia. Tworzy warunki wspomagające rozwój ucznia i przygotowanie ucznia do pełnienia różnych ról w życiu dorosłym.

4. Opiekun roku jest animatorem życia zbiorowego oraz mediatorem i negocjatorem w rozstrzyganiu kwestii spornych wewnątrz zespołowych oraz między uczniami, a nauczycielami.

5. Zadania i obowiązki wychowawcy- opiekuna roku:

- 1) otacza indywidualną opieką wychowawczą każdego ze swoich wychowanków;
- 2) planuje i organizuje wspólnie z uczniami różne formy życia zespołowego, rozwijające jednostki i integrujące klasę;
- 3) współdziała z nauczycielami w jego oddziale, uzgadnia z nimi i koordynuje ich działania wychowawcze wobec tych, którym potrzebna jest indywidualna opieka.

§ 27. 1. Pracowników zatrudnia i zwalnia Dyrektor Zespołu, zgodnie z odrębnymi przepisami.

2. Zakresy obowiązków i odpowiedzialność pracowników o których mowa w ust.1 ustala Dyrektor Zespołu.

Rozdział 6

UCZNIOWIE ZESPOŁU

§ 28. 1. Warunkiem ubiegania się kandydata o przyjęcie na pierwszy rok nauki w Zespole jest posiadanie odpowiednio świadectwa ukończenia szkoły podstawowej lub gimnazjalnej.

2. Kandydat zobowiązany jest złożyć w sekretariacie Zespołu następujące dokumenty:

- 1) podanie i życiorys;
- 2) poświadczoną kopię świadectwa ukończenia szkoły podstawowej lub gimnazjalnej;
- 3) 2 zdjęcia;
- 4) orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego;
- 5) lub alternatywnie orzeczenie właściwego Sądu.

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

RPO-692874-VII-720.8.4/12/DK

00-090 Warszawa Tel. centr. 22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 22 827 64 53

Warszawa, 2012 -09- 2 1

Zespół
„Krajowy Mechanizm Prewencji”

Wielebny
ks. Grzegorz Boraczewski
Dyrektor Młodzieżowego
Ośrodka Socjoterapii „Exodus”
ul. Wysockiego 79
15-168 Białystok

1671422

Uprzejmie proszę o udzielenie odpowiedzi na pismo z dnia 9 lipca 2012 r. w sprawie niewłaściwej praktyki przymuszania wszystkich podopiecznych do brania udziału w nabożeństwach.

Z poważaniem
Dorota Krzysztoń

Główny specjalista

ANALIZY

T: 31.10.12

BIURO

RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH

RPO-692874-VII-720.8.4/12/DK

00-090 Warszawa
Al. Solidarności 77

Tel. centr. 22 551 77 00
Fax 22 827 64 53

Warszawa, 2012 -07- 09

Zespół
„Krajowy Mechanizm Prewencji”

Wielebny
ks. Grzegorz Boraczewski
Dyrektor Młodzieżowego
Ośrodka Socjoterapii „Exodus”
ul. Wysockiego 79
15-168 Białystok

1655887

W związku z pytaniami zawartymi w piśmie z dnia 14 czerwca 2012 r. (sygn. SDNP/EXODUS/100/2012) dotyczącymi problemu obowiązkowego udziału wychowanków Katolickiego Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii „Exodus” w praktykach religijnych, uprzejmie wyjaśniam stanowisko Krajowego Mechanizmu Prewencji, podtrzymując jednocześnie argumenty przedstawione wcześniej w Raporcie KMP.

Zgodnie z art. 30 ust. 1. ustawy z dnia 17 maja 1989 r. o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 1989 r. Nr 29, poz.154 ze zm. dalej: ustawy) dzieciom i młodzieży przebywającym w zakładach wychowawczych i opiekuńczych, jak również w sanatoriach, prewentoriach i szpitalach, zapewnia się prawo wykonywania praktyk religijnych, korzystania z posług religijnych i katechizacji, z zachowaniem wzajemnej tolerancji. W szczególności zapewnia się im możliwość udziału we mszy św. w niedziele i święta oraz w rekolekcjach.

Obowiązkiem osób kierujących m.in. młodzieżowymi ośrodkami socjoterapii jest zatem zapewnienie m.in. możliwości udziału wychowanków w nabożeństwach. Możliwość ta nie może jednak być identyfikowana z przymusem udziału dzieci w praktykach religijnych.

W myśl art. 53 ust. 1 Konstytucji RP (Dz.U. z 1997 r., Nr 78, poz.483 ze zm.) każdemu, również dziecku, zapewnia się wolność sumienia i religii. Zgodnie z art. 53 ust. 2 Konstytucji RP wolność religii obejmuje m.in. wolność wyznawania lub przyjmowania religii według własnego wyboru oraz uzewnętrzniania indywidualnie

ANALIZY

lub z innymi, publicznie lub prywatnie, swojej religii przez uprawianie kultu, modlitwę, uczestniczenie w obrzędach, praktykowanie i nauczanie. Decyzja dziecka o udziale w katolickich obrzędach, modlitwie i nauczaniu jest zatem przejawem realizacji prawa podmiotowego jednostki do wolności sumienia i wyznania oraz przekonania, gwarantowanego konstytucyjnie (patrz również: art. 48 ust. 1 i 47 Konstytucji RP). Decyzji w tym zakresie nie wolno dziecku narzucać. Wprawdzie Państwo uznaje prawo Kościoła Katolickiego do nauczania religii oraz religijnego wychowania dzieci i młodzieży, zgodnie z wyborem dokonany przez rodziców lub prawnych opiekunów (art. 48 ust. 1 Konstytucji RP, art. 18 ustawy), jednakże wola dziecka w tym zakresie wyznacza dopuszczalność, zakres i warunki ingerencji Kościoła Katolickiego w kształtowanie jego przekonań religijnych, stając się jedną z przesłanek ich legalności.

Zaznaczam w tym miejscu, że w odpowiedzi z dnia 11 kwietnia 2012 r. (sygn. SDNP/EXODUS/62/2012) związanej z treścią Raportu Krajowego Mechanizmu Prewencji z wizytacji, potwierdził Pan Dyrektor fakt przyjmowania wychowanków do Ośrodka Exodus nie tylko na prośbę rodziców, ale również na podstawie nakazu sądowego. Jeżeli wychowankiem kierowanej przez Pana Dyrektora placówki może zostać dziecko skierowane przez sąd, a nie przez swoich rodziców czy opiekunów prawnych, to tym bardziej przymus brania udziału w niedzielnych nabożeństwach przez wszystkich podopiecznych nie może być zaakceptowany przez Krajowy Mechanizm Prewencji, ponieważ w opisany sposób do Ośrodka może trafić dziecko, które nie jest katolikiem.

Pan Dyrektor przywołał w swojej kolejnej odpowiedzi z dnia 14 czerwca 2012 r. (sygn. SDNP/EXODUS/100/2012) prawo kanoniczne, jako jedną z podstaw działania Ośrodka. Warto zatem dodać, że w doktrynie prawa kanonicznego wskazuje się, że wykonywanie prawa kościelnych osób prawnych do zakładania i prowadzenia szkoły oraz innych placówek oświatowo-wychowawczych i opiekuńczo-wychowawczych powinno uwzględniać m.in. wolność jednostki, chronić prawa rodziców i uwzględniać aspekt kulturowy (patrz: komentarz do art. 20 ustawy o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej Bartosza Rakoczego w: Ustawa o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, Oficyna, 2008).

W swojej ponownej korespondencji przywołał Pan Dyrektor cele Stowarzyszenia Dzieła Nieustającej Pomocy – organu założycielskiego Katolickiego Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii „Exodus”, określone w § 6 Statutu Stowarzyszenia i wskazał Pan, w kontekście omawianego zagadnienia, że Ośrodek realizuje właśnie statutowe zadania. Treść Statutu nie może stanowić podstawy do ograniczenia uprawnień wychowanków do wolności sumienia i religii. Nadto wśród wskazanych § 6 Statutu zapisów nie można dopatrzeć się podstawy do zidentyfikowanej przez przedstawicieli Krajowego Mechanizmu Prewencji niewłaściwej praktyki.

Podtrzymując zalecenia Mechanizmu w przedstawionym zakresie, ponownie uprzejmie proszę o udzielenie odpowiedzi w tej sprawie.

DYREKTOR ZESPOŁU
Justyna Róża Lewandowska
Justyna Róża Lewandowska

Stowarzyszenie Dzieła Nieustającej Pomocy

Katolicki Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii „EXODUS”

15-168 Białystok, ul. Wysockiego 79

NIP 966-182-50-09

Regon 200047580

Tel.: (085) 675-10-73, Kom.: 509 339 800, e-mail: kmos.exodus@gmail.com

SDNP/EXODUS/100/2012

Białystok 14.06.2012

RPO-692874 / 12

BIURO RZECZNIKA
PRAW OBYWATELSKICH
WPŁ. 2012 -06- 22

Biuro Rzecznika Praw
Obywatelskich
Zespół Prawa Cywilnego
al. Solidarności 77
00-090 Warszawa

1/14 1480522

JK
2012-06-25

Dotyczy sprawy oznaczonej
Nr RPO -692874-YII-720.8.4/12/DK

Wnioskodawca: Katolicki Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii „Exodus”
z siedzibą w Białymstoku 15- 168 Białystok
ul. Wysockiego 79

W odpowiedzi na pismo z 26 kwietnia 2012 r. co do braku akceptacji w zakresie stanowiska Ośrodka w sprawie praktyk religijnych oraz problemu niedostosowania Ośrodka do potrzeb osób niepełnosprawnych uprzejmie proszę o ponowną ocenę tych kwestii, jako że Ośrodek ma uzasadnione podstawy we wzmiankowanych sprawach.

Po pierwsze – Stowarzyszenie Dzieła Nieustającej Pomocy z siedzibą w Białymstoku, utworzonego na podstawie prawa o stowarzyszeniach oraz prawa kanonicznego, jest organem założycielskim Ośrodka o zakresie działalności zgodnym z celami Stowarzyszenia określonymi w § 6 Statutu Stowarzyszenia Dzieła Nieustającej Pomocy (Statut w załączeniu).

Ośrodek jako instytucja Stowarzyszenia, a zarazem środek realizujący zadania z zakresu wychowania młodzieży i realizuje statutowe zadania, łącznie z resocjalizacją, realizującą indywidualne programy nauczania, w tym polegające na przystosowaniu młodych ludzi do odpowiedzialności za własne czyny.

Od stycznia 2008 r., Katolicki Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii pełni rolę katolickiej placówki oświatowej prowadzącej statutową działalność na rzecz opieki profilaktyczno – wychowawczej i resocjalizacyjnej i probacji, readaptacji i usamodzielnienia. Jednym z założeń pracy Ośrodka jest wychowanie w duchu katolickim, czynimy to poprzez rozmowy, katechezę, rekolekcje by wzbudzić świadomość i potrzebę zmiany swego życia i postępowania wpajając wartości życia chrześcijańskiego dzięki, którym łatwiej znajdują motywację do zmiany swego dotychczasowego życia ważne jest by

wszelkie akty religijne były wykonywane dobrowolnie bo tylko takie są mile samemu Bogu. Dzieci prędko wracają do wartości, w których były wychowywane w swoich domach staje się dla nich wartością modlitwa Msza święta oraz życie sakramentalne [spowiedź i komunie święta] . Zaznaczam, że na etapie kwalifikacji kandydatów do Ośrodka, kwestia wiary brana jest pod uwagę z racji na charakter placówki i to z tego powodu udział we Mszy świętej jest naturalnym i oczywistym prawem katolickiego wychowanka, na co rodzice wychowanków wyrażają pisemną zgodę, a ustawa o systemie oświaty również jasno mówi, że: "Nauczanie i wychowanie - respektując chrześcijański system wartości - za podstawę przyjmuje uniwersalne zasady etyki".

Po drugie – budynek należący do Ośrodka nie stanowi własności Ośrodka i istniejące w nim uwarunkowanie techniczne uniemożliwiają wyeliminowanie bariery dla osób niepełnosprawnych. Te przyczyny legły u podstaw ubiegania się o inny obiekt i taki budynek uzyskaliśmy (umowa w załączeniu) i istnieje duże prawdopodobieństwo likwidacji, z dniem 1 września 2012 r., powyższej niedogodności.

Z przedstawionych uwarunkowań wynika, że istnieją podstawy aby wnioski Ośrodka zostały zaakceptowane, o co w imieniu Ośrodka wnoszę

Z wyrazami szacunku i poważania

DYREKTOR
ks.
ks. mgr Grzegorz Boraczewski

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

Warszawa, 2012-04-26

RPO-692874-VII-720.8.4/12/DK

00-090 Warszawa Tel. centr. 22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 22 827 64 53

Zespół
Krajowy Mechanizm Prewencji

**Wielebny
ks. Grzegorz Boraczewski
Dyrektor Młodzieżowego
Ośrodka Socjoterapii „Exodus”
ul. Wysockiego 79
15-168 Białystok**

1640969

Dziękuję za odpowiedź z dnia 11 kwietnia 2012 r. (sygn. SDNP/EXODUS/62/2012) związaną z treścią Raportu Krajowego Mechanizmu Prewencji z wizytacji, która z upoważnienia Rzecznika Praw Obywatelskich została przeprowadzona w Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii „Exodus” w Białymstoku. Choć pozytywnie ustosunkował się Ksiądz Dyrektor do większości uwag i zaleceń zawartych w raporcie Mechanizmu, to jednak KMP nie może w pełni zaakceptować udzielonych wyjaśnień.

Skoro udział we Mszy Św. niedzielnej i świątecznej jest obowiązkowy, to nie sposób uznać stanowiska Księdza Dyrektora, że wychowankowie MOS faktycznie mają prawo do wolności myśli, sumienia i religii. Poza brakiem uzasadnienia dla tej praktyki w przepisach prawa powszechnie obowiązującego, stoi ona, jak wskazano w Raporcie, w sprzeczności z treścią wewnętrznych aktów normatywnych Ośrodka.

Kolejnym problemem jest niedostosowanie Ośrodka do potrzeb osoby z niepełnosprawnością. Fakt, że MOS nie przyjmuje do swojej placówki osób z orzeczoną niepełnosprawnością nie oznacza, że osoba już przyjęta nie stanie się osobą niepełnosprawną. Z praktyki KMP wynika, że zdarzają się takie przypadki. Poza osobami trwale niepełnosprawnymi, Ośrodek może mieć do czynienia z podopiecznymi po złamaniach lub innych uszkodzeniach, których poruszanie się może być również utrudnione skutkiem braku odpowiednich udogodnień.

Podtrzymując zalecenia Mechanizmu w przedstawionym zakresie, uprzejmie proszę o udzielenie odpowiedzi w tej sprawie.

ANALIZY

ZASTĘPCA DYREKTORA ZESPOŁU

Magdalena Chmielak

T: 31.05.12,

Stowarzyszenie Dzieła Nieustającej Pomocy

Katolicki Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii „EXODUS”

15-168 Białystok, ul. Wysockiego 79

Numer konta 47 1020 1332 0000 1902 0272 6354

Tel/fax.: (085) 675-10-73, Kom.: 509 339 800, e-mail: kmos.exodus@gmail.com

NIP 966-182-50-09

Regon 200047580

Białystok, dnia 11.04.2012

SDNP/EXODUS/62/2012

RPO- 692874/12

Krajowy Mechanizm Prewencji
Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich

D4
2012-04-16

00-090 Warszawa BIURO RZECZNIKA
al. Solidarności 77 PRAW OBYWATELSKICH

WPL. 2012-04-13

ZAL. / 1466199

W odpowiedzi na zalecenia zawarte w raporcie Krajowego Mechanizmu Prewencji z wizytacji w Katolickim Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii „Exodus” w Białymstoku w dniu 25 stycznia 2012 roku wyjaśniam:

Ad 1 W Ośrodku „Exodus” przeprowadzono cykl szkoleń pracowników Zespołu Wychowawczego, w których wzięli udział zaproszeni specjaliści: psycholog i radca prawny. Warsztaty dotyczyły poszerzenia i ugruntowania wiedzy z psychologii dziecka, pracy socjalnej i działań wychowawczych związanych z pobytem nieletnich, przebywających w młodzieżowych ośrodkach socjoterapeutycznych.

W prelekcjach rozwinięto zagadnienia dotyczące zmian rozwojowych dziecka, małego, młodocianego w jego różnych obszarach funkcjonowania. Omówiono rozwój emocjonalny, poznawczy, poznawczo-społeczny oraz rozwój języka młodzieży. Poruszono też zupełnie nową tematykę, dotąd mało obecną w psychologii rozwoju, a mianowicie rolę TV, komputerów, Internetu i porównań międzykulturowych.

W czasie szkoleń przybliżono treść rozporządzeń MEN z dnia 12 maja 2011r., 26 lipca 2004 r. i z dnia 22 lutego 2011r. Wymienione rozporządzenia wskazały pracownikom zadania i zasady działania placówek publicznych (Ośrodków), warunki pobytu dzieci i młodzieży w tych placówkach oraz wysokości i zasad odpłatności wnoszonej przez rodziców. Radca prawny zinterpretował szczegółowe warunki i sposoby użycia środków przymusu bezpośredniego wobec nieletnich ze szczególnym uwzględnieniem pobytu nieletniego w młodzieżowym ośrodku socjoterapeutycznym. Przybliżono przepisy ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, faz postępowania, organizacji i systemu wychowawczego.

W następnej kolejności przewiduje się cykl szkoleń pracowników z zakresu prawa pracy, odpowiedzialności dyrektora i wychowawców dotyczących odpowiedzialności cywilnej i karnej oraz stosowania środków przymusu bezpośredniego wobec nieletnich umieszczonych w ośrodkach socjoterapeutycznych.

Raportem nr. 16.04.2012. ML

Pracownicy zostali ukierunkowani i poinstruowani w zakresie prawidłowego reagowania kryzysowego. Przypomniano i uzupełniono strategię działań interwencyjnych oraz zobowiązano pracowników do profesjonalnych działań i zachowań na terenie placówki „Exodus”.

Ad 2 Wszelkie pozaregulaminowe środki dyscyplinujące w Ośrodku „Exodus” zostały wyeliminowane. Stosowane kary są dozwolone i mieszczą się w granicach wytyczonych przez obowiązujące prawo, jednocześnie są one zgodne z zaleceniami międzynarodowymi. Wychowawca, który dopuścił się niekonwencjonalnych i niezgodnych z regulaminem Ośrodka zachowań został odpowiednio pouczony i ukarany karą porządkową.

Ad 3 W Ośrodku nigdy nie była stosowana odpowiedzialność zbiorowa. Jeżeli taki fakt kiedykolwiek nastąpił, mógł to być tylko przypadek incydentalny, a wobec wychowawcy na pewno zastosowano ustną karę upomnienia wystosowaną przez Dyrektora Ośrodka.

Ad 4 Wychowanek jest przyjmowany do Ośrodka Exodus na prośbę rodziców lub na podstawie nakazu sądowego. Zaznaczyć należy, że wychowanek przybywa do placówki z opiekunem prawnym i nigdy nie jest pozostawiony bez zgody rodzica/opiekuna prawnego lub bez wiedzy, na temat obecnego miejsca pobytu i znajomości zasad funkcjonowania placówki. Na podstawie Rozporządzenia MEN z dnia 26.lipca 2004r. w sprawie szczegółowych zasad kierowania, przyjmowania, przenoszenia, zwalniania i pobytu nieletnich w MOW oraz w MOS, bezpośrednio po przybyciu do ośrodka nieletniego, Dyrektor Ośrodka przeprowadza z nim rozmowę, podczas której, zapoznaje nieletniego z jego prawami, obowiązkami i zasadami pobytu w Ośrodku. Zapoznanie się z prawami, nieletni potwierdza własnoręcznym podpisem. W wyniku kontroli ujawniono (...) przypadki braku własnoręcznego podpisu wychowanka, a tym samym potwierdzenia przez niego znajomości Regulaminu placówki. Oba przypadki, braku podpisu, zostały wyeliminowane. Taka sytuacja najprawdopodobniej wynikła ze zwykłego niedopatrzenia.

Obecnie, każda karta przyjęcia dziecka do Ośrodka i znajomości Regulaminu placówki jest uzupełniona i zawiera stosowną parafę. Powyższy fakt znajduje swoje odzwierciedlenie w „Procedurze przyjęcia wychowanka do MOS”. Drugi z punktów zawiera sformułowanie, w którym odnotowano: „zapoznanie się z prawami, obowiązkami i zasadami pobytu w ośrodku nieletni potwierdza własnoręcznym podpisem”.

Ad 5 Według zasad określonych przez Katolicki Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii Exodus nieletni ma prawo do wykonywania praktyk religijnych i korzystania z usług religijnych oraz bezpośredniego uczestniczenia w nabożeństwach odprawianych przez ośrodek, również w dni świąteczne, słuchania nabożeństw transmitowanych przez środki masowego przekazu, a także do posiadania służących do wykonywania praktyk religijnych książek, pism i przedmiotów. Nieletni ma prawo do uczestniczenia w prowadzonym w placówce nauczaniu religijnym, działań charytatywnych lub społecznych kościoła albo innego związku wyznaniowego do którego należy.

Wśród określonych zasad współżycia członków społeczności, placówki „Exodus”, zawarte są uregulowania dotyczące praktyk religijnych. Można do nich zaliczyć klauzulę, w której „wychowanek ma prawo do wolności myśli, sumienia i religii, w przypadku, gdy nie naruszają one porządku publicznego, zdrowia, moralności oraz praw i wolności

innych osób”.

Żaden z wychowanków Katolickiego Młodzieżowego Ośrodka Exodus nie był i nie jest zmuszany do praktyk religijnych, które nie są zgodne z jego sumieniem i wyznaniem. Z racji na katolicki charakter placówki, udział we Mszy Św. niedzielnej i świątecznej jest obowiązkowy, natomiast wychowankowie nie są zmuszani do udziału w praktykach religijnych, uczestniczą dobrowolnie, zachowując postawy właściwe dla określonej akcji liturgicznej.

Ad 6, 7 Wszystkie dodatkowe szkolenia z zakresu prawnych uwarunkowań działania młodzieżowego ośrodka socjoterapii są obecnie zaplanowane i będą kontynuowane. Najbliższy warsztat związany będzie z „Międzynarodową ochroną praw dziecka a uwarunkowaniami tych praw w ustawodawstwie polskim”. Omówiona zostanie ochrona dziecka przed złym traktowaniem ujętym w akcie Deklaracji Genewskiej, Deklaracji Praw Dziecka zatwierdzonej na Zgromadzeniu Ogólnym Narodów Zjednoczonych, która zawiera preambułę i dziesięcioro zasad, w tym prawa cywilne dzieci i prawo do opieki. W czasie szkolenia Zespołu Wychowawczego przybliżona zostanie Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie ONZ 20 listopada 1989r., której Polska była inicjatorem.

Ad 8, 9 Wychowanek przebywający w placówce MOS „Exodus”, z nakazu sądu, jest na bieżąco informowany i zaznajamiany o decyzjach w/w instytucji dotyczących ograniczenia lub zakazu kontaktów z wybranymi osobami. Jeżeli wymaga tego dobro dziecka, sąd w wyroku ustalającym pochodzenie dziecka może orzec o zawieszeniu, ograniczeniu lub pozbawieniu władzy rodzicielskiej jednego lub dwojga rodziców. Regulamin Ośrodka zawiera prawne ustalenia w jakim przypadku dziecko może kontaktować się z opiekunami prawnymi. Katolicki Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii „Exodus” od nowego roku szkolnego 2012/2013 rozszerza swoją działalność i przenosi się do innego budynku. W swoim zakresie będzie posiadał nauczanie wewnątrz-ośrodkowe. W związku z powyższym placówka opracowuje i zmienia wiele zapisów. Jest tworzony nowy Statut, Regulamin Ośrodka, Procedury Reagowania Kryzysowego, konsoliduje się i uzupełnia akty prawne w zakresie ochrony, jak też określa zasady współpracy z różnymi instytucjami będącymi partnerami MOS.

Ad. 10 Na chwilę obecną stworzono oddzielną procedurę, dotyczącą przeszukania pomieszczeń w przypadku kradzieży i kontroli wychowanka.

W procedurze dotyczącej zgłoszenia kradzieży przez wychowanka wychowawca ma obowiązek ustalenia, na podstawie zeznań poszkodowanego, okoliczności zdarzenia, przeprowadzenia rozmowy wyjaśniającej, a w przypadku wykrycia domniemanego sprawcy, osoba podejrzana w obecności wychowawcy winna dokonać okazania swoich rzeczy. O zaistniałej sytuacji jest poinformowany Dyrektor Ośrodka, może też wezwać policję. Wychowawca sporządza notatkę służbową, dokonuje wpisu w arkusz obserwacji wychowanka. Podobna sytuacja występuje w przypadku uznania przez wychowawcę potrzeby przeszukania pomieszczenia, gdzie wychowanek na prośbę opiekuna przedstawia miejsca podlegające kontroli.

Ad. 11 W ośrodku „Exodus” zostały udostępnione adresy instytucji stojących na straży

praw dziecka. Należą do nich: Rzecznik Praw Dziecka, Rzecznik Praw Obywatelskich, Helsińska Fundacja Praw Człowieka oraz sąd rodzinny. Wychowanek w każdej chwili ma dostęp do numerów telefonów wyżej wymienionych wymienionych instytucji.

Ad. 12 Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii w Białymstoku nie przyjmuje do swojej placówki osób z orzeczoną niepełnosprawnością. Stąd nigdy nie zachodziła konieczność dostosowywania ośrodka dla tego typu potencjalnych wychowanków.

Ad. 13, 14 Ośrodek socjoterapeutyczny „Exodus” nie zapewnia innej niż doraźna, w oparciu o lokalną służbę zdrowia, pomocy medycznej i farmakologicznej. W związku z tym nie przyjmuje się osób wymagających systematycznej opieki lekarskiej, lub systematycznej pomocy farmakologicznej. Placówka zapewnia dzieciom dostęp do podstawowej opieki lekarskiej w przychodni rejonowej i pomocy specjalistycznej w poradniach specjalistycznych i przyszpitalnych w ramach powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego zgodnie z potrzebami w tym zakresie. Opieka zdrowotna: lekarska i stomatologiczna jest realizowana również w zakresie profilaktyki.

W przypadku dzieci, chorych zakaźnie lub obłożnie, Ośrodek korzysta z usług publicznej służby zdrowia i Dziecięcego Szpitala Klinicznego w Białymstoku. W okresie kilkuletniego istnienia ośrodka nie zachodziła konieczność skorzystania z tego zakresu usług. Należy nadmienić, że nowy Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapeutyczny, który powstanie w Białymstoku ma zaplanowaną w swoim rozkładzie wyodrębnioną izbę chorych z oddzielną łazienką.

Ad. 15 Obecnie Ośrodek dysponuje bardzo małym aneksem kuchennym. Dzieci mają zapewnione trzy główne posiłki dziennie. Pory wydawanych posiłków dostosowane są do wieku dorastającej młodzieży. Aneks kuchenny wyposażony jest w podstawowy sprzęt AGD. W kuchni zatrudniona została kucharka, która zajmuje się profesjonalnym przygotowywaniem posiłków dla całej społeczności Ośrodkowej. Zostało opracowane przez specjalistę, technologa żywienia menu dla grupy wiekowej odpowiadającej naszym wychowankom tj. 14-18 lat.

DYREKTOR

ks. mgr Grzegorz Boraczewski

Do wiadomości:

1. Kuratorium Oświaty w Białymstoku, ul. Rynek Kościuszki 9, 15-950 Białystok
2. Departament Edukacji, ul. Ludwika Waryńskiego 8, 15-950 Białystok
3. Przewodniczący Wydziału V Wydziału Rodzinnego i Nieletnich, ul. Mickiewicza 103, 15-950 Białystok
4. Helsińska Fundacja Praw Człowieka, ul. Zgoda 11, 00-018 Warszawa

Kuratorium Oświaty
w Białymstoku

Kuratorium Oświaty w Białymstoku

Rynek Kościuszki 9, 15-950 Białystok; tel. (085) 748-48-48; fax. (085) 748-48-49

e-mail: kuratorium@kuratorium.bialystok.pl, http://www.kuratorium.bialystok.pl

RPO-692874/12

Białystok, 2012.03.09.

KOSiW.5533.10.2012

Pani
Magdalena Chmielak
Biuro
Rzecznika Praw Obywatelskich

BIURO RZECZNIKA
PRAW OBYWATELSKICH
WPL. 2012 -03- 12
ZAL. 159128

DL
2012-03-13

W związku z pismem znak:RPO-692874-VII-720.8.4./12/DK z dnia 10 lutego 2012 roku przekazującym kopię Raportu Krajowego Mechanizmu Prewencji z wizytacji, przeprowadzonej z upoważnienia Rzecznika Praw Obywatelskich w Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii „Exodus” w Białymstoku informuję, że Raport oraz zawarte w nim zalecenia zostały szczegółowo przeanalizowane.

Jednocześnie informuję, że w ramach sprawowanego nadzoru pedagogicznego, funkcjonowanie Ośrodka będzie przez nas monitorowane.

W Z. PODLASKIEGO KURATORA OŚWIATY

W. Cwiklińska
mgr Wiesława Cwiklińska
Wicekurator Oświaty

zaproszenie mg 13/03/12 Kury

T: 31.03.12 (nasob,
uchony na odp. MoJ)